



Nro. 10.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK  
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsbon, Kedden Augustusnak, 4 ik napján  
1801-ik esztendőben.*

*Francia Respublika.*

**A** Jul. 20-dikán ki jött Párisi Moniteurben egy nevezetes tengeri ütközetről szóló tudósítás olvastatik: — „

„*Linois* nevű Contre Admiralisunk 3 Linea hajókkal, mellyeknek neveik Formidable, Indomptable, 's Desaix, és Muiroon nevű 18 ágyús Frégáttal, minekutánna egy ideig a' Frantzia országi déli partok mellett olázkodó Anglus hajóknak vadászásában foglalatoskodott volna végezetre a' Spanyol országi partok mellé *Gibráltár*' tájára jutott, éppen akkor, mikor ugyan oda egy 6 Linea hajókból álló Anglus hadi hajós sereg is meg érkezett. A' Frantzia hajók meg mutatták magokat

**K**

Gibráltar előtt, és azzal az *Algesirási* tengeröbölben olyan módon állapodtak meg vasmatskákön, hogy, ha az Anglusok meg találják őket támodni, a' mitől nem ok nélkül tartottanak, a' parthoz közel lehessenek, hogy az Anglusok ellen a' partokról is segittödvén, ily módon hátulról bátorságban lehessenek. Ezen öbölbe Jul. 4-dikén szállott bé *Linois*, és s cükben gyanította hogy az Anglusoktól meg fog támodtatni. Ehez képpelt Brigadéros Generál *Devaux*, a' hajónán lévő fegyveres nép' vezére, ezen fegyveres népnek egy részével még azon éjjel a' partra kiszállván, az Algesirási partfedező sántzokat őrző seregekkel meg rakta. Más napnak u. m. Jul. 5-dikének reggelére már a' nevezett hat Anglus Linea hajók meg jelentek vólt; 8 órakor már csak egy puska lövés távólságra állottak a' Frantzia hajóktól, a' midőn az Anglus Linea hajók, a' 3 Frantzia Linea hajók 's egy Frégát, az egymás ellen való ágyuzást elkezdették. A' tsatazás igen heves vólt. Úgy látszott, hogy mindenik Fél győzni és élni akar. Az erő, mind két részről egyenlő vólt: minthogy ha a' Frantziáknak, a' partonn lévő sántzok jó óltalomúl szolgáltának is, az Anglus hadi hajók ellenben két annyin, és többire 90 ágyusok vóltak, a' Frantzia hajók között pedig kettő 80 ágyús, a' 3 dik pedig csak 74 ágyús vólt. Az Anglusok már annyira mentek vólt, hogy az ő *Hannibal* nevű hajójok, a' mellyenn 74 ágyuk állottak, a' Frantzia hajók és a' part közzé nyomúlván bé, hátba kezdette azokat lövöldözni. Az óra már ekkor 11 vólt. Már oly ponton állott a' viadal, hogy valamellyik Félnak győzedelmeskedni kellett. A' *Formidable* egyedül a' mellyenn *Linois* Admirál ült, 3 Anglus hajók ellen már két óráig oltalmazta magát. Az egyik Anglus hajó egy Frantzia hajó előtt, mellyel csak magánoson viaskodott, már leeresztette vólt a' zászlót. Már a' *Hannibal* is, a' melly

a' part és Frantzia hajók közzé oly czéllal vette magát, hogy ezeket hátra lövöldözze. a' partról és hajókról jövő kéttős tüzet ki nem állhatván, hasonló képpen le botsátotta a' zászlóját, az az, jelentette, hogy meg adja magát. A' többi Anglus hajók, mind ezeket ezekbe vévén, a' vasmatskák' köteleit el vagdalták, és el eveztek onnét. A' Hannibal a' Formidable' birtokában maradott. A' rajta lévő hajós legények és hajós katonák között, a' kik 6 százan voltak, 3 százan a' tsatázás közben el hullottanak. A' másik Anglus hajót, a' melly magát már hasonló képpen meg adta vólt, számos fajakák érkezvén a' Gibráltári kikötőhelyből fejedelmire, ezek ki szabadtottak a' Frantziák' keziből. — Ez a' tengeri tsata, ditsőséggel terézi a' Frantzia seregek' hírit nevit. — „Admirál *Linois* Kadix felé vette útját ezen tsata után a' prédául el nyert Hannibállal együtt, a' mellynek foldoztatásra van szüksége. Nyughatatlansággal várja az Országglószék, hogy meg tudhassa, mellyik hajó mennyi kárt vallott légyen.“

Ezt a' tudósítást olyan fontosnak tartja a' Frantzia hadi Minister, hogy azon napnak estvéjénn, mellyenn meg érkezett, minden théátrómokonn fel olvastatta. — Ebből a' következik, hogy ritkán van szegény Francziáknak a' tengerenn való gyözedelmek' hirdetéséhez szerentséjek.

Ez itt Officiális tudósítás vala. A' nem Officiális Párisi levelek még ezeket is írják erről a' tengeri tsatáról: A' Hannibal már be vezetett gyözedelmi pompával a' Cadixi kikötőhelybe. A' másik Anglus hajó, a' melly hasonlóképpen meg adta vólt magát, hanem az után meg szabadtatott, tsakugyan el süjjetett *Ile Verte* mellett; és tsak a' más 4 Anglus hajók érkeztek vissza Gibráltárhoz. — „Ezek a' Frantzia hajók, a' *Gar-*

*thaume* Admirális hajós seregéhez tartoztak; az ő Toulonból való második versbéli kivezésekor váltak el tőle, és Jun. 14. dikéna indultak meg Toulonból, Algesiras felé. — „Az az Anglus hajós sereg pedig, a' melly ezekkel a' Frantzia hajókkal Jul. 5. dikénn megverekedett, gondólható keppen az vólt, a' melly az Admirál *Saumarez* vezérlése alatt Juniusnak vége féle érkezett meg Angliából *Lissabon* és *Kadix* tájjaikra.

Írja a' *Moniteur*, hogy azon 20 ezer emberekből álló Frantzia seregen kívül, a' melly már Portugallia ellen Spanyol országon keresztül utazott, még egy 30 ezerből álló más Frantzia sereg fogna a' *Perpignan* és *Bayonne* mellett lévő országútakon Spanyol országba bé utazni. — Ebből némelyek azt hozzák ki, hogy a' Portugalliával való bekeffég még nem állítottott volna bizonyos lábra. Mások pedig, a' kik azt gondolóra veszik, hogy Portugallia tellyefféggel nintsen olyan állapotban, hogy magát védelmezhesse, ugy itélnek, hogy ez a' 30 ezer emberekből álló ujj Frantzia sereg tellyefféggel nem Portugallia ellen, hanem *Gibraltár* ellen fog Spanyol országra bényomulni. Ugy gondolkoznak azok, a' kik ahoz érteni láttatnak, hogy mivel ezen leg erősebb Europai vár ellen, mint a' tapasztalás meg mutatá, sem az úszó battériák a' tengerenn sem pedig a' mának és santzok a' szározon, leg kisebbet is nem árthatnak, tehát már most éppen egy olyan magass töltés vagy földvár fog a' Gibráltári természet szerént való köszikla battériáknak ellenekben a' szározon épittetni, mint a' milyen magassak ezek magok, a' mellyre minden féle nagy vártörő ágyuk, és ostromló eszközök fel vitettetvén, ezen földvárról fog ez a' megvehetetlen erőffég ostromoltatni.

A' 14-ik Juliusi Parisi innepi egyéb nevezetességek között, azt is meg jegyzik, hogy az El.

ső Konzúl az örízetenn Párisba lévő régularis katonafágnak muſtráját tartván, meg eskette a' katonákat, hogy zászlóikat el vétetni soha nem fogják engedni.

A' muſtra után való audentziánn a' következő Cs. Kir. birodalom béli személlyeket mutatta - bé Gr. *Cobenczel* az Első Konzúlnak, u. m: Generál Báro *d'Aspre*, *Grün*, *Vincenti*, és Grof *Litta* urakat; az itt lévő Prussus Követ pedig hasonló képpen, Baró *Münchhausen* Kir. Kmamarás és Gr. *Stollberg Wernigerode* Urakat. — Ez nap edédenn 140 szemelyek ettek az Első Konzúlnál, kik között vólt a' Pápa Státus-Titoknokja *Consalvi* Ur is. Az idegenek közzül tsak azok lehettek jelen ezen vendégfégeben, a' kik már az előtt a' magok nemzetjek béli Követek által az Első Konzúlnál bé mutattattak vólt.

Polgár *Garnerin* olyan ígéret-tétellel indúlt el egy levegő hajónn negyed magával ugyan ez nap estvéli 6 órakor Párisból, hogy mind addig fogja útját folytatni, a' meddig tsak lehet, és olykór-olykór leveleket fog le vetni, hogy postára tétetődvén, Párisba a' Belső Minister' kezibe adattassanak.

Más nap reggeli 3 órakor ilyen levelet bótstátott *Garnerin* polgár a' Belső Ministerhez: „Polgár Minister! Szerentsémnek tartom hogy tudósithatlak, hogy én tegnap estvéli kilentzedfél órakor az én 3 utazó tarsaimmal együtt *Ferte* mellett *Signè Signet* nevű falunál le bótstátkoztam. Minthogy délutánni hatodfél órakor indúltam el az *Elyzeumi* mezőről, kilentzedfélig 3 órát töltöttem a' levegőben, és így 16 mértföldet tettem azon idő alatt. Utazó tarsaim közzül ketőt, u. m. a' feleségemet és *Roslin* polgárt itten le-tévén, magam, *Beauvais* polgárral együtt ionét ezen szempillantatban tovább indúlunk, es mez-

szé földre fogunk utazni, &c, — Azt mondják, hogy Párisból való el indulása előtt minden ott lévő idegen Követeiktől úti-levelet kért Garnerin nem tudván, hogy Prusziába fog e' le szállani, vagy Havasalföldre, &c. —

A' Livornóból és Velentzéből jött következő két levelek, nevezetes de egymással igen ellenkező dolgokat írnak. Mind kettőt ide teszünk szórol szóra: —

*Livornóból, Jul. 15 dikénn.* Az a' minapi ujjság, hogy Admirál *Ganthaume* egy Frantzia sereget az Afrikai partra szerentsésen ki tett légyen, egészen meg valóságo ált. Több hajók, a melyek az Afrikai partok mellől mostan érkeztek vissza, egyelően erősitik ezen ujjságnak igazságát. Siciliából *Candia* felé folytatván útját *Ganthaume*, egy gazdagon rakott Anglus hajót fogott el, és *Messinába* küldötte. A' *Candia* tengerenn meg szemléte *Ganthaume* a' *Warren* Admirál vezérlése alatt lévő Anglus hajós sereget, és észébevette, hogy az, ő velle meg akar viaskodni. Minthogy azonközben néki mindennek felett való czelozása az vólt, hogy Égyiptomba segítség vigyen: azon igyekezett, hogy el kerülhesse az ütközetet. A' *Izerente* is segillette czelozásában. Egy kemény szél, fére tsapta az ő vezérlése alatt lévő hajókat az Anglus hajós sereg elől, a' mely után akadály nélkül tovább fo'ytathatta útját. *Warren* Anglus Admirális, olyan vélekedéssel lévén, hogy *Ganthaume* egyenesen *Alexandria* felé evez, egész igyekezettel el sietett arra felé, hogy eleibe kerülhesse. *Ganthaume* ellenben egyenesen *Derna* felé vette útját, a' hová szerentsésen meg is érkezvén, minden akadály nélkül ki szállított oda 10 ezer embereket, oly rendeléssel, hogy kevés napokig való nyugodalom után, a' tenger-parton *Alexandria* felé foly-

tallák sietve útjokat. — „Egy kereskedő hajó is, a' melly 13 napok alatt érkezett meg Tripoliból ide Livornóba, éppen így adja elő ezt a' történetet. Azt is beszéli ezen hajónak kapitánya, hogy a' *Derni* lakosok telveleggel nem akadályoztatták a' Frantziákat a' kilzálásban; sőt inkább jó szívvel fogadták és minden megkívántókkal segítették őket. — „Egy Korsikai más kereskedő hajós kapitány oly hirt hozottide, hogy Admirál *Ganthaume* már szerentsésen vizfza érkezett az Afrikai partok mellől a' Korsikai tengerre; és hogy Málta szigete mellett egy 74 ágyus *Anglus Liaea* hajót szembe találván, azzal, keményen meg verekedett, 's azt el fogta légyen. Útját azután a' ragadományyal együtt ketségen kívül Toulon felé vette. — „A' *Tripoli* béli hajós beszéli továbbá, hogy a' Cairóban őrizeten lévő Frantziák, valamelyik tanúlt Generálissoknak vezérlése alatt a' Nagy Vezér' táborára ki ütöttek, és véres tsatázás után ötöt meg futamtatták légyen.

Velentzéből, Jul. 20 dikán Az itt ki jövő Ujjságlevelekben olvastatik, hogy az Anglusok, minekutánna a' Nilus vizénn lévő Frantzia kised hajós sereget meg verték volna, Május 27 ik, 28 dik és 29 dik napjai között Cairó várossát is el foglalták legyen. — Ezek valának azok a' két tudósítások, a' mellyek egymással erőssen el-  
lenkeznek.

A' Párisi *Moniteur* mostanság tsak ezen néhány szókat hirdette ki a' *Ganthaume* Admirális hajós seregiről: — „A' *Ganthaume* hajós seregiről, *ugymond*, kedves hireink érkeztek, a' mellyek Jun. 16 ikánn indultak.“ — De hát mik ezek a' kedves hírek? honnét indultak? 's több e' f lék.

Az egyik Párisi Ujjságban ezt a' Konstanzi-

nápolyi Jun. 10 dikén költ tudósítást olvassuk :  
 — „Alexandria előtt valami 6 vagy 7 ezer emberekből álló Frantzia sereg fekszik még, kemény fántzok között, a' melly egy 12 — 14 ezer emberekből álló, és rettentő ágyúzó készülettel bíró Anglus sereget, már 3 hónapok óta tartóztat; a' mellyből a' következik, hogy a' *Menou* fekvése azon helyen igen jó, kiváltképpen azért, hogy hátulról az Alexandriai erősségek által fedeztetik. Hasonló módon fekszik éppen egy ekkora Frantzia sereg Cairo mellett. Nehány napoktól fogva semmit nem beszéllenek az itt lévő Anglusok Egyiptomnak sorsáról; mellyből jót magyaráznak magokra nézve a' Frantziák. Hogy a' Török Udvarnál lévő Orosz Követ máig is meg nem szűnt a' Török fogságban lévő Frantziákért közbenjáraskodni, meg tettzik tsak ebből is eléggé, hogy nem régen arra íteltettek vólt 45 ilyen Frantzia fogjok, hogy Török gályákra szállítottván, Egyiptomba vitettefsenek, és ott tulajdon hazájokfiai ellen tsatázzanak. Már hajóra is ültették vólt őket; hanem mihelyest a' dolog az Orosz Követnek fülibe ment, azonnal közbe tette magát érettek, és ki nyerte, hogy ismét előbbeni fogságaikba vissza vitettettek.

*Konstantzinápolyból* Jun. 24 dikén. Az Egyiptomból érkezett leg ujjabb tudósításaink, ezen hónapnak 2-dikáig szolgálnak. Már ekkór a' Nagy Vezér, a' Kapitán Bascha, és az Anglusok mind ölsze tsatólták vólt ugyan magokat, és égygyesített erővel tsak két mértföld távolságra állottak Cairótól; azonközben még is mind addig sem történt vólt semmi fontos dolog közöttök és a' Frantziák között; azon kívül, hogy az égygyesült Anglus és Török sereg ki nyomta a' Frantziákat Cairónak égyik külső várossából, a' mellynek *Menouf* a' neve. Nem igaz, hogy munkába vétetett volna a' Capitulatzió; egy szó fins be-



lölle: úgy látszik, hogy Gen. Menou az utolsó emberig akarja védelmezni magát, remélvén, hogy végezetre csak érkezni fog valamely oldalról valami segedelme.“

Sokáig tartott ez előtt egy pár hetekkel az a' hír, hogy Ganthame és Warren ellenséges Admirálisok, az alsó Olofz partok mellett a' Spartiventi tengerre = nyúló = heggy táján a' hol az Adriaticum és Mediterraneum tengerek ösfze folynak, keményen megverekedtek volna egymással. Ezt a' hírt legelőbb az Ankonai Újjság terjesztette el, hanem mint az itt következő Insbrucki tudósításból észre vehetjük, ez a' hír nem fog már megvalóságosulni: = „

„*Insbruckból*, Jul. 20 dikán. Az az Ankonai Újjságíró, a' ki a' mennyi fontos, ugyan annyi semmit érő híreket szokott ki trombitálni, rettenetes ágyuzást hallott Barletta felől, a' melly Ganthame és Warren Admirálisok között 8 egész orákig szüntelen tartott: 's csak hamar az után azt is szemlélte, hogy az égő hajóknak langjaik miként tekergőznek a' levegőben fel felé. Azt jegyzik meg ezen újjságíró felől, hogy ez szemivel látja, miként nevededjek a' fű. Ez szállított 8 hetek előtt egy Fr. fereget Montenegróba által. Ez, szülelésire nézve egy Vinsgaui takátsnak a' fia, hanem, mint jövendő-mondó a' Skutari Bascha udvarában is szolgált. — Azonközben nem csak egyedül az Ankonai Újjság terjesztette el ennek a' meg nem-valóságosult ütközetnek hírét: más levelek is érkezettek meg ezen hírrel ide 's tova Kurírokat, &c. — Tsak az látszik ebből az Insbrucki Újjságból, hogy ennek írója igen neheztel az Ankonai Újjságra, hogy ez jobb akarván lenni nálla, nem igazat talált vólt írni.

Azok a' levelek, a' mellyek azt hirdették, hogy Gen. Menou kapitulátzióra ajánlotta volna magát, azt erőllíték, hogy ilyen két fel tételek

alatt tette ezen ajánlást: — 1)ször. A' Frantzia seregnek meg engedtetik, a' mostani állapotjában, az Alexandriai kikötőhelyben találtató Frantzia hajókon, hadi parádával Frantzia ország felé vissza evezni, és ha a' Frantzia hajók elegendők nem találnak lenni, az Anglusok kötelezteni fognak nékik szállító hajókat szolgáltatni — 2)ször. A' Frantzia sereg el viheti magával, bagzsiáját, fegyvereit, és ágyuit.

Az Anglus fő vezér felelete az volt, hogy: ha Égyiptomot oda hagyni tetszeni fog a' Frantziáknak, tehát szabadon vissza térhetnek Anglus hajókon hadi parádával Fr. ország felé; hanem, hogy fegyvereiket, ágyúikat, és egyéb hadi készületeiket, magokkal el viheffék, ez nem engedtetik meg nékik. — Azt mondják, hogy *Gen. Menou* ki hirdettette a' Frantzia táborban az Anglus Generálisnak ezen feleletét, tsak azért, hogy a' katonaságot annyival is inkább fel buzdihassa az ellentállásra.

### *Nagy Britannia.*

A' múlt tavasszal 9 Anglus hajók mentek a' *Davisi* zúgó tengerbe, a' melly tudniillik *Grönlandiát* az Amériikai esméretlen földektől kétfelé választja, széthalak fogására, a' mellyek e y hónap alatt 111 darabot fogtak, még pedig olly kövéreket, hogy tsak a' tsupa zsirjok 40 ezer font sterlinget meg ér. — Ennél tok esztendőktől fogva volt ezeknek a' hajóknak jobb halászatjuk.

*Condé* herczeg Julius 10 ik napján érkezett Londonba. A' Frantzia Commissarius polgár *Otto* és *Lord Hawkesbury* közt még most is foly a' békesféges alkudozás, és azt mongyák, hogy a' praëliminaris tikkelyekben már meg is egygyeztek egymással. —

*Lisabonából* olly tudósítás érkezett London-

ba, hogy azok a' Portugalliai Generalisok, és Stabalis tisztek, a' kik a' Spanyol háború kezdetekor hadi tanácsot tartottak, mind öszve 1200 ezren lökök voltak.

A' Portugalliai ármádiának Generalissimusa Gróf Golz, tartván a' háborúnak szerentsétlen kimenetelétől, a' Portugalliai seregeknek fő vezér-  
lését magára nem vállalta.

### *Helvétziai Respublika.*

A' Bernában lévő Frantzia követ polgár *Reinhard*, Julius 14 ik napján a' végre hajtó Tanács gyűlésébe bé menvén, a' Fő Conzul nevében ezeket terjesztette eleibe, hogy a' Bernai Cantonnak azon protestatióját, mellyet Valéziának attól leendő el választása ellen ki adott, érzékeny indulattal olvasta.

Helvétziának déli részében, a' mellybe semmi eleséget nem szabad a' Cizalpina Respublikából vinni, igen nagy szükség uralkodik, és valamint e' miatt, úgy a' reájok vetett súlyos adóra nézve, nagyon békételenkednek a' lakosok.

### *Német Ország.*

*Hamburgból* Julius 17 ik napján. Az ide érkezett hajók azt befzéllik, hogy az az Anglus flotta, a' melly minap a' Sundi szoros tengeren által ment, már most a' Német Tengerben vagyon, és sok bombihányó és ostromló hajókat vitt légyen oda magával. Erre nézve nagy szorongatások közé estek a' szabad Belgák, félvén attól, hogy az a' flotta, a' Maas vizében, és a' *Texeli* kikötő helyben lévő Hollandus hajókra fogna ütni. — Most már, a' midőn az északi Hatalmaságok Angliával meg békéltek, nehezebb lesz a' Féantziáknak Anglia ellen valamit kezdeni. —

Azok, a' kik Londonban voltak, azt befzélük, hogy az Angliai kereskedésnek jelenvaló virágzó állapotját még csak képzelni se tudják az idegen nemzetbeliek. — London városa és a' mellette folyó *Themse* viz az egész világnak áruló piatza, hat, sőt nyóltz ezer hajó is áll ott egyfzerre vas matakón. Ennek a' folyóviznek partjain a' tenger-től fogva felfelé Londonig, egymást éri a' sok magazinum, a' mellyek e' világ minden részeinek terméseivel meg töltettek. — Sok kereskedő *Comtoirsok* találhatnak Londonban olyanok, a' melyekben 50 — 100 személyek ülnek író asztaljaik mellett. — Az oda való Bankóban sok millió megfordul kézen. *Amsterdamban* és *Rotterdámban*, a' mellyekben az el múlt arany 'sezüst időkben hasonló módon virágzott a' kereskedés, most másképen van a' dolog, 's ott könyves szemekkel nézik Angliának szerentsés állapotját.

*Jegyzés.* Hamburgban is annyira meg szaporodott a' napkeleti és napnyugoti Indiának termése, hogy az oda való gazdag kereskedők, magok kínálgattyák a' Bécsi malmárokat azokkal, és ezttendeig sem pénzt, sem intérést nem kívánnak értek.

*Pétersburgból, Jul. 3-dikán'*

Generál Gróf *Pahlen*, a' kiről nem rég íródott volt, hogy a' katonai fő kormányozáson kívül Pétersburgban a' polgári dolgoknak is fő Kormányozójává neveztetett, Jun. 28-dikán hofzias audentziánn lévén a' Császárnál, ionnét való kijövetelekor önnön maga adta hírül a' jelenlévőknek, hogy el botsáttatást kért és nyert is legyen ő Felségétől. A' Császári Felség kegyelmesen meg engedte Gr. *Páhlennek*, hogy valószíson ki magának tettzése szerént valamelly Gubernátorságot: hanem Gróf *Pahlen* nagy aláza-

toffággal meg köszönnvén az ő Felsége nagy kegyelmességit, tsak azt kérte ki magának hogy Lieflandiában lévő jofzágába mehesen lakni, és a' forma ruhát viselhesse. — Az audentzia után két óra múlva oda hagyta Gr. *Pahlen* Pétersburgot, a' hol azonnal General *Golenitscheff* *Kutusow* neveztetett helyébe a' Császári lako város' Kormányozójává.

*Hámburgból, Jul. 24-dikénn:*

Éppen most érkeztek Londenból ide Egyiptomról szolló ujj tudósítások: de ezek is tsak olyanok még eddig, hogy sem Egyiptomnak, sem leg alább avagy tsak Cairo várossának végső állapotjáról semmit nem emlitenek. A' tudósítások Lord *Elgintől* *Konstantinápolyból* rész szerént Jun. 5-dikén rész szerént 8 dikán indultak, és Lord *Hawkesburyhoz* szollanak: Lord *Elginhez* pedig az Egyiptomi tengerről Lord *Keith* Admirálistól érkeztek. Ez az egy fontos dolog fordul elő benne, hogy a' Frantziák bizonyosan meg verekedtek *Belbeisnél* a' Nagy vezérrel: hanem, hogy mi lett a' verekedés' következése, azt, még ezen levelekben nem lehet olvasni.

### *Magyar Ország.*

Veszprim Vármegyéből Julius 20.ik napján. Nállunk három héttől fogva igen sok esők járnak, a' mellyek közt négyfzer jég eső is esett, még pedig olly káros, hogy mezeinket, és a' hires Somlyói hegyet egészen el verte, leg kissebb gyümölsöt sem nyerhetünk, és a' felhő szakadás némelly szőlős gazdának még a' szölleje földjét is tökéstől együtt el seprette. Aratásunkban is sok hátra maradt szenvedünk, a' szénánkat pedig általában az árviz iszappal bé borította 's el ron-

totta, A' farjunál egyébhez reményfégünk nintsen.

Nem régiben a' Balaton mellyéken útaztam és Füvedet is meg látogattam, különös d tsekedéssel mondhatom, hogy ott átallyában nemcsak bor, de minden nemü gyümöltsök is fel találhatnak.

Pápáról Julius 17 ik napján. Újságunk semmi egyéb nints, mint a' már, hét vagy 8 esztendőktől fogva nem tapasztalt szörnyü esős aratás, melly miatt allig lehet tsak egy napon is folytába aratni, és a' melly esözések a' Somlyai szöllő hegynek nagyobb részét termő földjétől is meg fosztották, és még ezen hegyes és dombos vidékeken is a' viz áradások sok károkat tettek, kivált a' szénában. — Igen bőv időt nem reménylhetünk, pedig most is nagyobb szükséggel vesződünk, mint a' Török hábo úban.

*Szathmár Vármegyéből, Sz. János havának 30 dikán: —*

A' mennyivel ezen ujj Századunk a' többinél régibb és vénabb, annyival (ha szabad látatlanban itélni) talám mordabb és kedvetlenebb is. Már ma el telik fele az 1801 dik esztendőnek: még is gyakor telet képzelhető idő járással úntat bennünket. Tsak ezen hónapnak fele tájjan is, a' mikor Kánikullához hasonló idők szoktak járni: most tsaknem szinte dérrel borzasztó időkre bukkanunk; és nevezetesen ezen hónapnak 17-dikén éjjel, ha a' szél nem futt volna, bizonyon dér lett volna viradtig. Szemeimmel látam, hogy a' leg közelebb tartatott Károlyi válsárról jött szegény embernek annyira elkényszeredett egy lova, hogy a' hideg eső miatt az úton ki dőlt a' hámból, és nevezetesen egy helyen a' golya fiak is el döglöttek. Ezen hideg eső előtt

szüntelen való szárazság és hideg szelek jártak: hanem már most Isten jóvoltából Medard naptól fogva gyakor szép esők járnak, mellyek a' szomjuság miatt el epedt földet kivánatosan megfrissítették. minél fogva a' tavaszi vetések, 's a' mezei balhette árpák és zabok szépen meg ujjultak, az őszi vetések is helyre jöttek, annyira, hogy az aratáshoz jó reménséget nyujtanak.

A' nagy szárazság után oly nagy esők estek, kivált Erdélyben, a' hol a' mi Szamosunk ered, hogy a' miatt még tartófsabb áradásáról annak nem emlékezünk; kárt is sokat tett a' fél szigetekben és veteményekben.

*Egy rongyos Anekdota.* Egy ember a' szolonnját a' tolvajok ellen a' földbe' alta, és egy fejfát tévén felibe, ezt írta reá: *Mortuus nunquam resuscitandus.* Ezt meg fejdítvén egy tolvaj, ki álsa a' szolonnát, és ezt írja az első sor alá: *Resurrexit, non est hic.* — Éppen így jártak valami tolvaj Kondások nállunk, a' kik a' határban le állak öt szolonnát, mellyeket egy szegény ember megtalálván, azt a' halznát vette, hogy azoknak Ura nem akadván, harmad részébe részelttetett, a' többi pedig a' szegények számára küldettett.

### Híradás.

A' szelid Tudományok valamint egygyes embernek, úgy egész Országunk javára 's dízére szoktak virágzani. A' Tudományoknak kiitsa a' Nyelv. Mennél miveltebb ez, annál tanultabb 's tekintetesebb a' Nemzet. — Hogy a' Magyar Nyelv szép, bő, s a' legnagyobb tökéletességre alkalmas, nyilván kitetszik azon számos munkákból, mellyek kivált husz elztendő óta majd mind egygyik Tudomány nemében gyönyörködtetik és ditsóítik a' Hazát. De tsakugyan a' Poézis ál-

tal javúl, 's tsínosodik meg-is főképpen a' Nyelv; annak szívre ható ereje által ébred legkönnyebben a' Jónak és Szépek nemesebb ízlése. — Ezen kívánatos haszonnak bizonyos reménysége' fejében adódtak-ki mostanság *Himfy' Szerelmei*. Ugyan is olly eleven színekkel, olly ártatlan etsettel festi *Himfy* 20 Énekekben, 's 200 Dalokban a' Szerelem' keserveit, hogy mindegygyikéből azonnal kitündöklök a' szüz izemérem, az allhatatos hívség, a' rövid és értelmes Vers' nemében a' legszebb gondolatok' változó bőfége, a' ritka könnyűség, 's a' tiszta igaz Magyar ajaknak kényes tulajdona. Vádollya bár ezentúl valaki nyelvünket, hogy tsak a' véres hadaknak rettenő ábrázolására alkalmas: *Himfy' Szerelmei* már előre megtzáfolták. — De a' külső fényes készület is tökéletesen megfelel a' beltő szépségnek, minthogy az egész munka kisedet rét formában, a' legfínomabb író papirosra nyomtatódott, homlokát egy rézre metizett díszes kép ékesíti; 's kellemetes zöld vagy rózsaszínű bóríték járul hozzá. Ehez képest bátran ígérhetni, hogy a' M. Litteratúra' kedvellőji tellyes gyönyörűségek fogják találni eme' minden tekintetben igen jeles könyvnek olvasásában. — Meglehet azt több helyeken is szerezni: de leginkább Pesten *Weingand* és *Kis-István* Könyvvaros Uraknál vagynak nagyobb számmal letéve a' nyomtatványok, itt *Bétsben* pedig a' Magy. Hirmondó Erdemes Irónál. — Egynek egynek az árra 1 fl. 20 kr.

\* \*

A' M. Kurir mellett járandó Mezei Gazdaság' 1-ső Csomojának 1-ső Arkullát, küldjük.

P. D.